

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput I. Peccatum originale ab Adam in posteros ejus transfundi, ex sacris
literis demonstratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83656)

CAPUT I.

Peccatum Originale ab Adam in posteros ejus transfundi,
ex sacris literis demonstratur.

SUMMARIUM.

1. Errores Hæreticorum enumerantur.
2. Transfusio peccati originalis probatur ex veteri testamento, imò.
3. Refertur responsio prima Adversariorum.
4. Refutatur prima responsio Adversariorum.
5. Responsio 2da. Adversariorum declaratur & solvitur.
6. Obiectio 3tia. Adversariorum & responsio ad illam.
7. Probatio 2da. Conclusionis ex veteri testamento.
8. Probatio 3tia. ex eodem.
9. Affertur argumentum Pelagianorum.
10. Responsio prima ad illud.
11. Responsio 2da. ad illud.
12. Probatur conclusio ex novo testamento imò.
13. Opinio contraria Pheraponi Hæretici.
14. Refutatur.
15. Ac stabilitur Conclusio.
16. Probatur conclusio ex Novo Testamento 2do.
17. Probatur 3tio ex eodem.
18. Refutatur opinio Pelagianorum.
19. 20. & 21. Adducuntur, & solvuntur objectiones Adversariorum.

1.
Errores Hæreticorum enumerantur.

NEMINEM ob prævaricationem Adæ nasci infectum peccato, & damnationi obnoxium primum commentum sunt gregales Carpocratæ secundo Ecclesiæ saculo ineunte, ut scribit in III. Strom. Clem. Alexandrinus. Deinde in eundem errorem, in libris saltem Periarchon, lapsus est Origenes Adamantius, qui Pelagianismi ova fovit; quamquam is gratiam baptismatis fatetur ad abluenda peccata in superiori vita, priusquam anima dilaberetur in carnis ergastulum, perpetrata. Idem opinatus est Pelagius asserens, Adamum posteris obfuisse non transfusione, sed exemplo delicti, adeo versipellis ut lufuratus sit in Synodo Diospolitana à quatuordecim Episcopis absolutionem. Legendus S. Pater de Peccato Origin. cap. 13. & 15. & lib. 1. contra Julianum cap. 5. Manifestius hanc evomuerunt blasphemiam Coelestius, & Julianus; qui quinam fuerint, & quantum pro hæresi Pelagiana pertinacissimi operis contulerint videbimus libro proximo. Patrocinius est iis Theodorus Mopsuestenus, ut referunt Marius Mercator in Commonitorio, & Norisius de Hæresi Pelagiana lib. 1. cap. ix. Armenii, Albenfes, Beguini in eodem luto pedibus constiterunt. Erasmus quoque male apud plurimos audit, quod Catholicis studuerit eripere apertissimum Pauli testimonium in Epist. ad Rom. cap. v. 12. Ipse tamen post interpretationem suam, de qua infra, Ego, inquit, demonstrans hunc locum ad revincendos Pelagianos non esse satis efficacem relego disputantem ad alia loca hoc certiora. Hoc non est eripere telum Ecclesiæ, sed indicare tela certiora pro parum certo: nec est aperire ruinam hostibus, sed admonere, ne hic urgeamus hostem ubi possit elabi. Bel-

le quidem, & præclare nimium: ast certiora illa tela non profert. Attamen hominem cæteris vehementer suspectum neque absolvo, neque condemno. Falsam Erasmi expositionem secutus est Joannes Clericus Animadv. ad Epist. Augustini 157. olim 89. Mitto Socinianos, qui ad aliorum hæresum colluvionem etiam Pelagianam asciscunt.

PROPOSITIO 1. Transfusio Originalis peccati ex veteri Testamento primum evincitur.

Eligam ex multis, quæ produci possent, tria loca duntaxat. Sit primus ex cap. xvii. Genes. v. 14. *Masculus cujus præputiis caro circumcisa non fuerit, delebitur anima illius de populo suo: quia pactum meum irritum fecit.* Ubi non sola mors temporalis præscribitur, sed æterna potissimum; quoniam sicut ea verba Gen. xxv. 17. *Et appositus est ad populum suum, & 1. Machabæorum cap. 2. 69. Appositus est ad patres suos, vitam significant sempiternam; ita hæc, Delebitur anima illius de populo suo, demonstrant maxime mortem animæ, & damnationem.* Atque alia, *Quia pactum meum irritum fecit,* non solum pactum & foedus cum Abrahamo initum designant, cujus violatio non est tenello puero imputanda, sed illud de ligni prohibitionem, quando per unum hominem peccatum introivit in mundum. Quapropter Augustinus de Peccato Originali cap. xxx. num. 35. *Quid enim mali, queso (inquit) parvulus propria voluntate commisit, ut alio negligente, & eum non circumcidente ipse damnetur damnatione tam severa, ut pereat anima illa de populo suo? Neque enim temporalis mortis terror incussus est, cum de justis quando moriebantur, tunc potius diceretur, Et appositus est* ad

2.
Transfusio peccati originalis probatur ex veteri testamento imò.

ad populum suum, vel, Appositus est ad Patres suos, quoniam deinceps homini nulla tentatio formidatur, quæ illam separaret à populo suo, si populus ejus ipse est populus Dei, &c. Et in 111. contra Julianum cap. xviii. num. 34. Isaac (inquit) quantum ad propria peccata quid meruerat, etiamsi ex adulteris nasceretur, innocens natus, quid meruerat ut anima ejus de populo suo periret, nisi circumcisio subveniret? Noli evagari per multa obscura, perplexa, superflua; ad hoc unum apertum, simplex, necessariūque responde. Legatur & de Peccatorum meritis libro 2. cap. xi. num. 24. necnon xvi. de Civit. Dei cap. 27. Ex quibus ita argumentamur: Puer, qui nondum instituto baptismo non circumcidebatur, erat exclusus à cœtu Sanctorum, atque à sempiterna beatitudine, propterea quod divinum mandatum irritum fecerat. At puer ille octo dierum non dissipavit testamentum Domini de imperata circumcissione, neque capax erat actualis peccati. Ergo irritum fecerat mandatum de ligni prohibitione, & originalis peccati reus erat.

3. Quoniam multi hoc argumentum aut nullum, aut infirmissimum putant, in eo aliquantisper commorabor. Sunt qui dicunt verba Genesis xvi. non pertinere ad pueros, sed ad solos adultos, qui circumcisionem negligerent; & male additum *die octava*, quomodo citat persæpe Augustinus. Ita Grotius. Gerardus Vossius lib. 11. Hist. Pelag. p. 1. thesi 2. observat in Hebræo esse זכר זאכר, quod *virum* notat; quare locus accipiendus est de adultis, non de infantibus. Adde τὸ *die octava* tam in Hebræo, quam in Vulgatæ textu desiderari. Male ergo, inquit, hæc verba detorquentur ad pueros.

4. Hæc facili negotio eliduntur. Nam verba illa *die octava*, inveniuntur in textu græco, in quo legitur τῇ ὀγδόῃ; eademque cum Augustino lectionem sequuntur. Ambrosius Epist. 77. Origenes lib. 2. in Epist. ad Romanos circa finem cap. 3. alique veteres. Nec refert quod in Hebræo, & Vulgatæ nostræ textu minime reperiantur; cum subintelligi constet ex versu 12. præcedenti, Infans octo dierum circumcidetur in vobis, omne masculinum in generationibus vestris: tam vernaculus, quam emptitius circumcidetur, & quicumque non fuerit de stirpe vestra. Itaque proximo cap. 14. etiam non habeantur ea verba *octava die*, illic subintelliguntur, ma-

xime quod legimus indefinite, *Masculinus*, &c. Quare Græca lectio falsa non est, sed addit commodam verborum interpretationem. Observatum à me in Polyglottis Anglis tom. 1. p. 65. in vetustissimo textu Samaritano haberi: *Præputium autem masculini, cujus non circumcisa fuerit caro præputii sui in die octavo, istius exterminabitur anima de populis suis: fœdus meum fregit*. Hujus etiam lectionis adminiculo verus sensus eruitur, refutatur Grotius, & argumento Augustini novum robur accedit. Falsissimum quoque est זכר זאכר significare tantummodo marem grandævum; invenimus quippe ipsum vocabulum in Codice Hebræo Exodi xi. 1. 12. Levit. 12. 2. Esaia lxxvi. 7. & Jerem. xx. 15. de puero nuperrime nato: qui cum ad Patris memoriam servandam nascatur, non minus, ac adultus, appellatur זכר. Textum Genesios de puero infante etiam Hebræi interpretantur, præsertim Aben-Esa apud Cartwrightum.

Respondent alii, inter quos etiam L'Herminier Tom. 6. p. 29. ea verba *pañum meum irritum fecit*, non ad legem Adamo datam esse referenda, sed ad pactum circumcissionis, ob cujus neglectum signaculum Angelus in diversorio voluit occidere Moysen Exodi xv. 24. unde Sephora illico filii præputium circumcidit.

Verum hoc etiam admissio Augustiniana argumentatio in suo robore perseverat. Vidit enim subterfugium istud perspicax S. Patris ingenium: atque ita ex adverso ratiocinium instituit lib. 16. de Civ. Dei cap. 27. Si enim dixisset quia hoc testamentum meum dissipavit, non nisi de ista circumcissione intelligi cogeret. Nunc vero quoniam non expressit cujusmodi testamentum parvulus dissipaverit, liberum est intelligere de illo testamento dictum, cujus dissipatio pertinere possit ad parvulum. Si autem quisquam hoc nonnisi de ista circumcissione dictum esse contendit, quod in ea testamentum Dei qui non est circumcissus dissipaverit parvulus, quærat locutionis aliquem modum, quo non absurde possit intelligi, ideo dissipasse testamentum, quia licet non ab illo, tamen in illo est dissipatum. Verum sic quoque animadvertendum est nulla in se negligentia sua juxta interire incircumcisi animam parvuli, nisi originalis obligatione peccati.

Tertio inquit illa verba, *Delebitur anima illius de populo suo*, vel corporalem mortem designare, vel temporalem hereditatem, vel sortem filiorum Israël.

& Responsio
ad illam.

Israel. Sed neque hæc vim Augustinianæ argumentationis eludunt. Primo quoniam *apponi ad populum suum* hebraica phrasi demonstrat hæreditatem Sanctorum. Igitur hac antithesi *delevi de populo suo* significatur hujus hæreditatis privatio. Deinde quia in Hebraico, Chaldaeo, & Samaritano textu habetur plurali numero *de populis suis*; quibus verbis haud obscure ostenditur, ut animadvertit etiam Drusus, puerum incircumcisum à cœtu Sanctorum esse excludendum. Insuper sive de temporali, sive de aeterna morte, aut alia pœna, quæcunque ea demum sit, verba illa sumantur; urget semper Augustinianum argumentum, *Quid meruerat, ut anima ejus de populo suo periret, nisi circumcisio subveniret?* Postremo S. P. lib. 11. contra Julianum cap. 6. n. 18. etiam auctoritate Joannis Chrysostomi, & Beatissimi Martyris Cypriani demonstrat circumcisionem in signum præceptam esse baptismatis, & in remedium Originalis peccati. Quod & affirmat S. Basilius Orat. xlii. quæ est hortatio ad Baptismum, & Ambrosius lib. 2. de Abraham cap. xi. Innoc. etiam III. in cap. *Majores*. Quamobrem ut non baptizati nunc delentur de libro viventium, ita olim non circumcisi. At de Institutione Circumcisionis alibi. Sufficiat modo demonstrasse argumentum Augustini non adversari universæ Patrum traditioni in eo, quod ad Circumcisionis mandatum attinet, ut scribit Nicolaus L'Hermier.

7.
Probatio secunda
conclusionis ex
veteri testa-
mento.

Alter textus, est Jobi xiv. 4. *Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? Nonne tu, qui solus es?* Hæc verba explicat Olympiodorus pag. 274. Catenæ Græcorum Patrum: *Quorsum plura de homine dicenda sunt, quandoquidem ipsa hominis generatio sine illuvie, & peccato non existit? Unde fit ut infantes ad eluendam sordem, quam ex Adami transgressione contraxerunt, baptizentur.* Notanda est etiam Versio lxx. quæ habet: *τίς γάρ νάδαρος ἐστὶν ἀπὸ πύμας; ἀλλ' ἐδείξ, ἐάν τι πύμα ἦν ἐν τῷ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς*: videlicet, *Quis enim mundus erit à sorde? Nec unus, si & una dies vita ejus in terra.* Hanc sequitur Augustinus lib. xx. de C. D. cap. 26. Omnes ergo de immundo semine concipiuntur, nec est homo immunis à sorde, etiamsi nunc vivere inceperit. Futilis est interpretatio Fratrum Polonorum, qui Jobi textum accipiunt de sordibus & immunditiis pannorum: has enim in thermis eluunt mulierculæ cinere, aut sinegmate, neque sordes

istæ contrahuntur immundo semine dum proles concipitur. Loquitur autem Job, ut liquet, de sorde, quam omnes contrahunt, & quæ à nemine, nisi à Deo, potest abluī.

Tertius locus erit Psalm. l. v. 7. ubi Regius vates inquit: *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.* Quæ verba intelligi nequeunt de illi cito parentum Davidis complexu; siquidem ut Augustinus scribit in hunc Psalmum 10. *Nunquid David de adulterio natus erat de Jesse viro justo, & conjugē ipsius? Quid est quod se dicit in iniquitate conceptum, nisi quia trahitur iniquitas ex Adam?* Multo minus cum Socinianis id acceperis de peccatis à Davide propria voluntate, postquam regnum obtinuit, patris: nam Uriæ interfectio, & alieni tori violatio nullam habent connexionem cum Davidis conceptione, nisi quatenus materno ex utero traxit fomitem peccati; quod pariter est viciatæ originis argumentum. Respondebant Pelagiani plurali illo numero *in iniquitatibus*, & *in peccatis*, aperte actualia peccata monstrari, cum Originale unicum afferatur. At Augustinus cap. 46. Enchirid. num. 13, ita cavillationem istam exussat: *Neque hic dixit in iniquitate vel peccato, cum & hoc recte dici possit: sed iniquitates & peccata dicere maluit; quia & in illo uno, quod & in omnes homines pertransit, atque tam magnum est, ut eo mutaretur & converteretur in necessitatem mortis humana natura, reperitur, sicut supra disserui, plura peccata.* Hæc plura peccata sunt ab Augustino explicata præcedenti cap. 45. sunt autem superbia, sacrilegium, homicidium, fornicatio, furtum, & avaritia. Vide lib. præcedentis cap. xli. prop. 1. Ad refellendam novorum Pelagianorum audaciam addo in Hebraico textu legi: **וְכָל־הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּים**

הַיָּדָעוּת הַלְלוּ *Ecce in iniquitate formatus sum, & in peccato calefecit me mater mea.* Ubi iniquitas & peccatum singulari numero effertur, quemadmodum in Versione Chaldaica, Syriaca, & Arabica.

OBJECTIO REFELLITUR.

Unum est, quod ex veteri testamento Pelagianorum defensor Julianus opposuit. Ezechielis xviii. v. 20. habetur: *Anima, quæ peccaverit ipsa morietur: filius non portabit iniquitatem patris, & pater non portabit iniquitatem*

8.
Probatio ter-
tia ex eodem.

9.
Afferunt Ar-
gumentum
Pelagianorum.

tem filii: *justitia iusti super eum erit, & impietas impii erit super eum.* At si esset peccatum aliquod originale, filius portaret iniquitatem patris, & impietas impii esset etiam super posteros. Nullum est ergo peccatum istud originale.

Resp. 1. Nego minorem: Propheta enim promittit gratiam novi testamenti, in quo regnerati majorum suorum poenis non afficiuntur, ut olim in lege veteri, quando Deus visitabat iniquitatem patrum in filios usque in tertiam, & quartam generationem, sicut legitur Exodi xx. 5. & Jerem. xxxi. 18. unde in Israel invaluit proverbium illud: *Patres comederunt uvam acerbam, & dentes filiorum obtupefcent*, eodem cap. Ezech. v. 2. Deus itaque promittit hanc parabolam ulterius non futuram in proverbium in Israel, quoniam regenerati debita parentibus poena minime confinguntur, sed personalium malefactorum supplicio mulctantur. *Hæc per Ezechielem Prophetam promissio est novi testamenti, quam non intelligis, ubi Deus regneratos à generatis, si jam in majoribus ætatibus sunt, secundum propria facta discernit:* ait S. Pater lib. 111. Operis Imperf. contra Jul. cap. 38. Et proverbium illud nulla ratione de Originali peccato, sed de solis actualibus apud Israelitas vigeat, cum hi tamen Originale peccatum concordissime agnoscerent, & illud appellarent, auctore Aben-Esra, *Figmentum malum, cordisque præputium.* Primo enim Adæ peccatum non solum visitat vindex Dei justitia usque in quartum generationem, sed in generationes mille; nec solius Sethi vel Enos, sed nostrum quoque dentes obtupuerunt ob protoparentis comestionem. Deinde liquet ex præcedenti versu 18. loqui Ezechielem de parentum peccatis personalibus, quæ ad quædam genera simul cum virtutibus oppositis reducit in suis Commentariis Hieronymus; ut sunt idololatria, hæresis, adulterium, aliaque à Propheta ibidem enumerata.

Secundo responderetur dist. eandem minorem: Filius portaret iniquitatem Patris, nisi ei fuisset remissum originale peccatum, aut actualia patraret, concedo: Si peccatum illi remissum foret, & justitiam operaretur, & custodiret omnia præcepta Domini, nego. Versu proximo 59. declarat Propheta, quod Filius non portabit iniquitatem Patris, si legem impleverit, aut si impius est, egerit poenitentiam; & loquitur de Israelitis, quibus per circumcisionem pec-

catum originale deletum erat. Quo ergo jure hoc testimonio abuti possumus adversus originalis peccati transfusionem, dum sermo instituitur de actuali, & ad filios Israel à priori illo peccato solutos?

PROPOSITIO II. Eadem Catholica veritas confirmatur novi Testamenti locupletissima auctoritate.

Tria pariter ex novo Testamento producam præ cæteris argumenta. Quorum esto primum. Apostolus ad Rom. v. 12. scribit: *Sicut per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt.* Et in 1. ad Corinth. cap. xv. 21. *Per hominem mors, & per hominem resurrectio mortuorum. Et sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes vivificabuntur.* Vindicavi à falsis hæreticorum interpretamentis utrumque locum præcedenti libro cap. 1. & cap. XIII. Addam modo, perperam à Pelagianis ita explicari, quasi omnes moriantur animâ, propterea quod imitentur prævaricatorem Adamum. Primo quoniam ostendi agi utrobique de morte corporis, cum Apostolus peccatum à morte distinguat, & priori loco v. 14. affirmet ob Adæ delictum mortem regnasse etiam in parvulos, qui Adam imitari non possunt; in altero autem de resurrectione corporum verba faciat. Deinde non per hominem, sed per Angelum primo, posthac per Evam peccatum pervasit; si de imitatione tantummodo disceptetur. Præterea instituit Apostolus comparisonem inter Adam, & Christum: & illum peccati auctorem declarat, istum gratiæ; illum mortis, istum resurrectionis. At Christus gratiæ & resurrectionis causa est non per imitationem duntaxat: sed per veram propriamque participationem virtutis suæ in his qui justificantur, & in omnibus qui resurrecturi sunt. Adam ergo erit vere propriæque causæ mortis & peccati in singulis qui moriuntur. Legendus omnino Augustinus Ep. 157. olim 89. lib. 1. de Peccat. meritis cap. 10. 11. de Nuptiis cap. 27. lib. 11. Operis Imperf. contra Julianum n. 16. &c.

Joannes Phereponus Animadv. ad Epist. Augustinianam 157. §. 1. & ad Epist. 176. §. 2. ausus est scribere Augustinum locum Pauli ad Rom. v. confidentius explicavisse, & sese demonstrasse Apostoli proletarium Interpretem. Proletarium dicit Plautina phrasi, id est plebejum, ac pauperrimum. Etenim,

12.
Probatur conclusio ex novo testamento primo.

13.
Opinio contraria Phereponi Hæretici.

10.
Responsio ad illud.

11.
Responsio ad illud.

Etenim, inquit, hunc locum Pauli pertinere ad adultos tantum, qui peccatum Adami imitantur, ostenderunt dudum viri doctissimi. Sed & hujus censoriae notae causam profert ex Græco textu, in quo habetur ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον, nimirum, eo quod omnes peccaverunt. Etenim ἐφ' ᾧ est quia vel eo quod; non in quo, ut 2. ad Corinth. v. 4. & ad Philippenses 111. 12. Hæc ex Erasmo, qui Comment. in hunc locum scribit ἐπὶ jungi paterno casui, quoties idem est ac super, ut ἐπὶ τῶν γῆς, super terram, ἐπὶ πάντων super omnia: item cum tempus indicat, aut dictionem, ut ἐπὶ Καίσαρος Οὐλαΐας, Imperante Casare Octavio. Jungi autem dativo cum potestate significat, ut ἐπὶ τῷ βασιλεῖ, auctoritate, vel nomine Regis; aut cum indicat causam vel eminentiam, ut ἐπὶ θανάτου, spe mortis; denique cum supra, ut ἐπὶ στήλης, super columnam. At cum dativo ad significandum In nusquam reperitur. Ex Erasmo tam Phereponus in Augustinum excanduit. De loco altero ex 1. ad Corinth. xv. 22. ait nihil ad rem facere. Vult enim Paulus, quod sicut unus Adamus mortem induxit in mundum, omnibus, qui eum imitantur, morientibus; ita quoque Christus beatam resurrectionem allaturus sit omnibus, qui ei parebunt. Nullus hic sermo de peccato infantium, qui conditione naturæ, quia ex hominibus mortalibus nati sunt, non quasi supplicio de iis sumpto moriuntur. Hæc Phereponus.

14.
Refutatur.

Novi hæreticorum, præsertim Joannis Clerici, ingenium, omnes, vel saltem plurimos, atque inter hos Augustinum, circa sacrarum literarum expositionem Interpretes Catholicos vellentium quod tantam operam non dederint literis hebraicis, græcisque quantam Novatores impendunt. Jure ergo vindicabo Augustinum adversus Phereponum testimonio & auctoritate eorum, qui hoc etiam literarum studio floruerunt, maxime Protestantium: nam Catholici uno ore probant S. P. Augustini doctrinam, eique pollice utroque subscribunt. Ergo Gerardus Vossius de Hæresi Pelag. lib. 2. p. 1. thesi 2. observat in testimonio Pauli considerandam particulam Per, quæ causam efficientem significat. Tum voculas ἐφ' ᾧ, in quo, quæ posteros in Adam peccasse docent: vel si eas quia, sive propter quod transferre mavis, adæquatam mortis causam, quæque in infantibus quoque locum habet, ostendunt. Ita hunc locum explicare ait memoratus Vossius præter Augustinum, Scri-

ptorem Homilia de Adamo & Eva, quæ tribuitur Chrysostomo, Theodoretum in Psalm. 1. Prosperum de Vita contemplativa lib. 111. cap. 11. Sedulium in cap. 1x. ad Rom. Faustum quoque de lib. arbitrio lib. 1. cap. 11. Carthaginense Concilium & Arausicanum 11. utrumque Canone 11. Grotius in Epistolam ad Rom. ἐφ' ᾧ, inquit, in quo, hic est per quem: quomodo ἐπὶ cum dativo sumitur Luc. v. 5. Act. 111. 16. 1. Corinth. viii. 11. Heb. ix. 17. Chrysostomus hoc loco: Illo labente, & ii, qui de ligno non comederunt, per eum omnes mortales facti sunt. In quo vertunt, & effectricem peccati causam his vocalis significari demonstrant Clarius, Zegerus, & Jacobus Capellus, quorum Comment. habentur volumine Sacrorum Criticorum septimo. Idem præstat Brianus Waltonus in Polyglottis: in quibus observanda est versio Arabica: Mors pervasit in omnes homines, cum omnes jam peccaverint. Tum aethiopica, de qua præcedenti libro cap. 1. Ultraque enim commonstrat mortem in singulos pervasisse, etiam in infantes, ob primum & antiquum Adæ peccatum. Smidius Bibliorum suorum pag. 1000. ita exponit verba Pauli: In quo omnes homines peccaverunt, nempe in uno illo homine Adamo. Et observat ἐπὶ usurpari pro ἐν Matth. 18. 5. ad Rom. xv. 18. ad Philipp. 1. 3. Affert & Scriptorum Græcorum exempla Pyndari præsertim, & Hesiodi: ejus est pervulgatum adagium, Μάρτυρ δ' ἐπὶ πάντων ἄνθρωπων, Modus in omnibus rebus optimus est. Postremo Theodorus Beza (arbitror enim istos sufficere) in notis ad novum Testamentum pagina editionis Cantabrig. 405. hæc ad rem nostram. In quo homine ἐφ' ᾧ, id est, ἐν ᾧ, videlicet uno illo homine, ut humani generis stirpe. Fuit enim omnino afferenda ratio, cur ab uno homine peccatum & mors in omnes homines pervaserit: nec alia afferri potest ratio: quod tamen perspicuitatis causa exprimere non dubitavi. Novum autem non est, ut ἐπὶ pro ἐν accipiat, quomodo repugnante Erasmo, ut Marc. 2. 4. ad Hebræos ix. 17. & passim apud idoneos etiam auctores. Et cum ἀναγὰς Græcis sit feminini generis, non potest stare eorum sententia, qui relativum quo volunt referri ad peccatum. Erasmus quatenus, vel per hoc quod, ut mordicus teneat errorem, quem semel ex Origene arripuit, hæc nimirum ad incitationis peccata pertinere: nempe, ut simili quoque ratione (quod recte pro fusus damnavit Augustinus adversus Pelagianos) in altera

altera collationis parte statuatur, nos per Christum sola quoque imitatione, non autem per ipsius spiritum *ἀντιπροσωπία* incipere bene velle, & bene facere. Sic enim statuendum esset ut sibi constaret antithesis. En quid sit à scopo aberrare, & errorem pertinacius tueri. Haec tenus Theodorus Beza.

15. Ac stabilitur conclusio. Infertur ex dictis primo, quam temere & impudenter Phereponus appellat Augustinum proletarium interpretem, dum Augustinianam expositionem probant plenis calculis Concilia, Patres, & Theologi etiam Reformati linguarum peritiae doctissimi. Secundo colligitur celeberrimos Theologos, quos contra Augustinum stare autumat, esse solum Erasmus, & perpaucos Pelagii, Arminii, & Socini gregarios. Sequitur tertio Erasmus aperte revinci sacris, profanisque testimoniis apertissimis, in quibus particula *ἐν* cum dativo usurpatur pro *In*, & effectricem causam significat. Imo ejusdem significationis est in duobus locis, quæ opponit Phereponus, id est in 2. ad Corinth. v. 4. & ad Philipp. 111. 12. nam ea verba *ἐν ᾧ*, eo quod, in primo loco causam indicant, ob quam in corpore ingemiscimus: in altero vocula ipsa *ἐν ᾧ*, In quo demonstrant in Christo Jesu electionis nostræ causam esse. Rursus consequitur nihil efficere aut Erasmus, aut Phereponum, etsi gratis concedatur particulam *ἐν* ad Romanos v. idem esse, ac, eo quod, vel quatenus. Indicat enim in hac significatione omnes homines mori, eo quod peccaverunt. At complures ex morientibus, ut sunt infantes, non peccaverunt actualiter: Ergo originaliter. De verbis Apostoli in 1. ad Corinth. cap. xv. vide quæ diximus præcedenti libro cap. x111.

16. Probat conclusio ex novo testamento addo. Alterum argumentum sumitur ex iis locis, in quibus ostenditur Christum Dominum universos Adæ posteros redemisse, & pro omnibus mortuum esse: quod affirmat Apostolus ipso met quinto ad Romanos capite vers. 9. *Christus pro nobis mortuus est*: & 2. ad Corinth. v. vers. 14. *Caritas enim Christi urget nos: estimantes hoc, quoniam sumus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sumus*. In qua universali sententia etiam parvulos comprehendi nemo non videt. Nega (ita Augustinus Julianum premit lib. vi. cap. 1v. num. 8. & cap. 1x. n. 24.) nega Christum etiam pro parvulis mortuum, ut eximas eos de numero mortuorum, hoc est de contagio peccatorum. Si autem & pro ipsis mortuus est: Ergo & ipsi mortui sunt. Et infra: Si nul-

lum trahunt peccatum parvuli, non sunt mortui. Si non sunt mortui, non est mortuus pro eis, qui non est mortuus nisi pro mortuis. Tu autem jam in primo tuo libro contra nos clamans dixisti, Christum etiam pro parvulis mortuum. Nullo modo igitur negare permittaris eos trahere originale peccatum. Nam mortui unde, si non inde: aut propter quam mortem parvulorum mortuus est, qui non est mortuus nisi pro mortuis? Enimvero perspicuum est Apostolum mortuorum nomine nequaquam intelligere illos, qui de corpore exierunt, sed qui in delictis mortui sunt, ut Augustinus demonstrat memorato cap. 4. num. 8. ex contextu ad Col. 2. 13. Et vos cum mortui essetis in delictis, convivificavit cum illo, donans vobis omnia delicta: delens quod adversum nos erat Chirographum decreti, quod erat contrarium nobis, & ipsum tulit de medio, affigens illud cruci: atque citato cap. 9. num. 27. ex Epist. ad Hebræos cap. 2. 14. ubi Christus dicitur mortuus, ut per mortem destrueret eum, qui habebat mortis imperium, id est Diabolum. Vide & Operis Imperf. lib. 11. num. 175. & lib. 111. num. 138.

Erit tertium argumentum depromptum ex necessitate baptismatis: de quo Joan. 111. 3. legitur: *Nisi quis renatus fuerit denovo, non potest videre regnum Dei*. Baptizantur itaque parvuli, ut possint ad regnum Dei pertinere. At nemo baptizatur nisi in remissionem peccatorum. Habent ergo & parvuli peccatum aliquod per Sacramentum regenerationis delendum. Atque majorem propositionem admittunt Pelagiani tam aperto Evangelii testimonio coacti, distinguentes inter regnum coelorum & vitam æternam. ut mox dicam, dolosa ac pertinaci vasritie. Neminem vero tingi baptismate nisi ut moriatur peccato, Augustinus hac manifestissima argumentatione demonstrat. Scribit Apostolus ad Rom. vi. 3. *Quicumque baptizati sumus in Christo Jesu, in morte ipsius baptizati sumus*. Dicendo, *Quicumque*, non utique parvulos facit exceptos. Ergo & parvuli baptizantur in Christi morte. Baptizari autem in Christi morte nihil est aliud, quam mori peccato, ut proximo versu 11. Paulus affirmat. Si ergo (attendite Augustini illationem lib. 1v. contra Julianum cap. 3. num. 7. & cap. 4. num. 10.) Si ergo peccato non moriuntur parvuli, proculdubio in Christi morte non baptizantur. Si in Christi morte non baptizantur, non in Christo baptizantur.

B

Qui.

Quicumque enim baptizati sumus in Christo Jesu, in morte ipsius baptizati sumus. In Christo autem baptizantur, peccato ergo moriuntur. Cui peccato, quæso te, nisi quod originale traxerunt?

18.
Refutatur
opinio Pe-
lagianorum.

Male autem à Pelagianis distingui Regnum cœlorum à vita æterna S. Pater pluribus argumentis demonstrat, quorum præcipua hæc sunt. Principio Marc. xvi. 16. apertissimi na est Salvatoris sententia: *Qui crediderit, & baptizatus fuerit salvus erit, qui vero non crediderit, condemnabitur*: At qui condemnatur non est particeps æternæ vitæ: Ergo nequit æternam vitam consequi quisquis baptizatus non est. Insuper Matth. xxv. 34. Christus dicturus est electis: *Possidete paratum vobis regnum*: proximo autem versu 46. legitur, *Ibunt iusti ad vitam æternam*: Regnum itaque & vita æterna idem omnino est. Præterea quis vitam æternam, nisi prorsus desipiat, cogitare potest extra societatem Christi, qui est vita animæ, ac incommutabilis veritas? Pertractat Augustinus hæc tria argumenta lib. 111. de Peccatorum meritis cap. 3. num. 6. & 7. Quartum addit lib. 111. de Origine Animæ cap. xi. num. 17. Joannes enim memorato loco expresse ait non baptizatos excludi à regno Dei. At regnum Dei non illud accipiendum est, in quo Deus potestatem exercet, hoc enim modo regnum Dei etiam ad inferos extenditur. Est itaque regnum Dei prorsus idem, ac vita æterna. Rursus lib. vi. contra Jul. cap. 19. num. 59. ostendit ideo secundam civitatem esse institutam, quia civitas prima est damnata: & consequenter pueros non renatos in priori damnatione manere. Postremo lib. 111. ejusdem Operis cap. 3. num. 8. quænam absurda ex fictitia illa distinctione profluant, hisce verbis declarat: *Non eos dicitis non debere baptizari, sed pro magnitudine sapientia vestra res mirabiles dicitis. In Sacramento Salvatoris baptizantur, sed non salvantur: redimuntur, sed non liberantur; lavantur sed non abluuntur; exorcizantur & exsufflantur, sed à potestate diaboli non eruantur. Hæc sunt sententiarum portenta vestrarum, hæc inopinata mysteria dogmatum novorum, hæc paradoxa Pelagianorum hæreticorum mirabilia quam Stoicorum Philosophorum. Ut enim hæc dicatis, timeatis audire, Si salvantur, quid in eis ægrotabat? Si liberantur, quid in eis servitutis vinculo tenebatur? Si abluuntur, quid in eis latebat immundum? Si*

eruantur, quo merito erant sub diaboli potestate, qui propria iniquitate non erant rei, nisi quia trahunt, quod negatis, originale peccatum? Huc etiam spectant argumenta, quibus probat magnum supplicium esse excludere à regno cœlorum innocentem Dei imaginem, de quibus plura in Supplemento superioris libri cap. 2.

REFUTANTUR OBJECTA.

Ob. 1. Ex eadem epistola Pauli ad Rom. unde prior argumentatio petita est, cap. 5. vers. 15. constat, gratiam Christi in plures abundare, quam Adami delictum: *Multo magis gratia Dei* (inquit Apostolus) *& donum in gratia unius hominis Jesu Christo in plures abundavit*. Gratia, & donum in gratia, præcipuum saltem, quod est vivificatio per Christum, non pertransit in omnes. Ergo multo minus in omnes pervasit Adæ delictum. Præterea eodem versu legitur: *Unius delicto multi mortui sunt*: & vers. 19. *Sicut enim per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi: ita & per unius obeditionem iusti constituuntur multi*: Si multi: non ergo omnes. Item eodem capite versu 18. habetur: *Sicut per unius delictum in omnes homines in condemnationem: sic & per unius justitiam in omnes homines in justificationem vitæ*; & in 1. ad Cor. xv. 22. *Sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes vivificabuntur*. Atqui non omnes in Christo vivificantur, non omnes justificationem vitæ participant: Igitur neque omnes in Adam moriuntur, neque ob ejus prævaricationem obnoxii sunt damnationi.

Resp. ad primum, Gratiam Dei multo magis abundare, quam delictum, propterea quod peccatum Adæ nobis temporalem mortem promeruit, & gratia non solum corporis resurrectionem, sed etiam vitam perennem ac felicissimam confert: nec solum originale peccatum diluit, verum etiam actualia, & quæ homo propria voluntate perpetrat: insuper non solum sufficientis gratiæ adiutorium nobis propter Christi merita datur, sed etiam efficax & eo, quod perdidit primus homo, longe præstantius, ac tale, quod prædestinatos reddit perseverantes. En ergo gratia superabundans delicto. Hæc est responsio Augustini scribentis lib. 11. Op. Imperf. num. 85. *Quid est multo magis abundavit? nisi quia omnes, qui per Christum liberantur, temporaliter propter Adam moriuntur, propter ipsum autem Christum*

sine

19.
Obiectio
1ma. rejici-
tur.

sine fine victuri sunt? Et post pauca. Multo magis abundavit, dixit, non in magis multos, id est, non in plures. Quis enim non videt plures esse in genere humano, in quos non abundavit? Ut ex pluribus offenderetur quid universa Masse iusto iudicio deberetur, nisi ubi vellet spiritus spiraret, & Deus quos dignaretur vocaret, & quem vellet religiosum faceret. Legito & librum I. de nuptiis cap. 27. num. 46. Atque hæc responsio liquet ex proximo vers. 16. in quo Apostolus explicans maiorem gratiæ efficaciam, Nam iudicium; inquit, ex uno in condemnationem: gratia autem ex multis delictis in justificationem. Quare ea verba, multo magis gratia Dei abundavit in plures, ad copiam ubertatemque donorum, non ad numerum filiorum Adæ quorum plurimis gratia confertur, sunt referenda: quod & versio Arabica exprimit apertissime: est enim, Abundavit vehementer per gratiam, quæ unius hominis est Jesu Christi, uberrimam in quam plurimos. Et quidem id in plures non demonstrare comparationem personarum etiam ostenditur collatione Versionum: habet enim Græca, *eis τοὺς πολλοὺς*, in multos: atque ita etiam Syriaca. & Aethiopica.

Ad secundum respondendum est, multos qui moriuntur ob Adæ delictum esse omnes; nam præcedenti versu 12. iam Apostolus scripserat, In omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt. Sunt ergo illi multi illi omnes. Etenim etsi aliquando multorum nomine non omnes intelliguntur; tamen ubi dicuntur omnes, vereque sunt omnes, recte dicuntur & multi, lib. II. Op. Imperf. num. 145. & lib. VI. num. 8. Non enim filii Adæ, in quos mors pervasit, omnes simul tam exigui sunt numeri, ut multi dici non possint, quomodo quinque digiti unius manus sunt omnes, nec tamen multi, & quatuor Evangelia omnia sane, at non multa sunt: capilli autem omnes promiscue omnes, multique dicuntur. Quæ exempla profert ipsemet Augustinus. Eadem ratione Gen. XVII. 5. dicitur Abraham Pater multarum gentium, quæ cap. XXI. 18. appellantur omnes gentes terræ. Usurpatur etiam vocabulum primum pro altero Luc. VII. 47. Matth. 20. 28. aliisque in locis compluribus. Multos ergo scripsit Apostolus, ne quis crederet Adæ peccatum per paucis obfuisse.

Tertium facile ex dictis diluitur; vers. enim 18. in particula sicut, & in altera per causam damnationis in Adam, & cau-

R. P. Berti Theol. Tom. III.

sa vivificationis in Christo significatur; fitque comparatio inter primum hominem, qui fuit typus secundi Adam, & ipsum humani generis Redemptorem, non inter mortuos & vivos, inter damnatos ac prædestinatos, inter quos nulla reperitur æqualitas. Sensus est ergo, quem S. Pater tradidit lib. 2. de Nuptiis & Conc. c. 27. his verbis: Omnes autem dixit ad condemnationem per Adam, & omnes ad justificationem per Christum; cum utique non omnes eos qui moriuntur in Adam transferat Christus ad vitam: sed omnes dixit atque omnes, quia sicut sine Adam nullus ad mortem, ita sine Christo nullus ad vitam. Sicut dicimus de literarum Magistro, si in civitate solus est, Omnes iste hic literas docet, non quia omnes discunt, sed quia nemo nisi ab ipso. Vide etiam quæ diximus cap. XII. præcedentis libri disputantes de morte, & resurrectione corporum adversus Socinum.

Rursus obijciunt Pelagiani; Carnalis generatio est simul ab Adamo, & Eva. Si ergo per carnalem generationem contraheretur peccatum, & per illud in omnes homines mors pervaderet; non diceret Apostolus: Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors: sed potius per hominem simul ac mulierem. Igitur peccatum generatione non contrahitur, sed magis imitatione.

Hujus argumentationis falsa est minor. Ideo enim dictum est, per unum hominem, non per duos, quia non à femina concipiente, & pariente, sed à viro seminante est generationis exordium: aut quia jam non sunt duo, quando per coitum una fit caro. Ita S. P. lib. 2. Op. Imperf. num. 83. In cuius responsionis confirmationem profertur potest alterum testimonium Apostoli ad Hebr. XI. 12. ubi de posteris Abraham ait, Ab uno orti sunt, quamquam & à Sara traherent originem. Enimvero peccatum & mortem à muliere in nos derivari alibi divinæ literæ attestantur, dicente Davide Psalm. I. 7. In peccatis concepit me mater mea, & Eccl. xxv. 33. A muliere initium factum est peccati, & per illam omnes morimur.

Obijciunt ulterius. At idem Apostolus ad Rom. IV. 15. inquit: Ubi enim non est lex, nec prævaricatio; & in 2. ad Corinth. V. 10. Omnes enim nos manifestari oportet ante Tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum. Ergo in parvulis non est prævaricatio, cum nulla sit lex; nec erit supplicium,

B 2

20. Obijcto 2da. declaratur.

21. Obijcto 3tia. solvitur.

aliquid, cum in proprio corpore nihil gesserint.

Respondet S. Pater Epistola ad Hilarium 157. num. 15. in parvulis esse pravaricationem legis, quæ in paradiso data est; eadem enim lege pravaricata nascitur homo ex Adam cum lege peccati, & mortis. Ad postremum ex 2. ad Corinth. idem Augustinus lib. vi. contra Jul. cap. 10. n. 29. tria respondet. Primo sic adversus Pelagianos argumentationem contorquet: *Utrum & ipsi ante tribunal Christi manifestabuntur, aut non? Si non manifestabuntur, quid te adjuvat ista sententia, quando ad eos non pertinet, quorum nunc agitur causa? Si autem manifestabuntur, quomodo reportat eorum quisque quod gessit, nisi quia pertinet ad eos, quod per corda & ora gestantium, sive credunt, sive*

non credunt? Deinde aihunc locum accipiendum esse principaliter de adultis: *Propria enim corporis sui dixit, quod ad unumquemque in seipso jam viventem pertinet.* Inquit demum posse parvulum ante tribunal Christi non baptizatum reportare malum, id est damnari, licet nihil actualis culpæ patnaverit; quomodo fatentibus Pelagianis baptizatus, etsi nihil boni operis gesserit, maximum bonum, scilicet, regnum celorum à Domino consequetur. *Vide ergo, ait S. Pater, quam importune nolis parvulum de alieno peccato reportare malum, & velis eum de alieno recte falso reportare bonum, non qualecunque, sed Dei regnum. Alienum quippe opus est, cum credit per alterum, sicut alienum opus fuit cum peccavit in altero.*

CAPUT II.

Patrum quoque traditione, & Sacrorum Conciliorum auctoritate commonstrari originale peccatum.

SUMMARIUM.

1. Refertur opinio Pelagianorum.
2. Commonstratur originale peccatum auctoritate Patrum graecorum.
3. Præcipue auctoritate S. Chrysostomi.
4. Quidam S. Patrem interpretantes refutantur.
5. Probatur originale peccatum auctoritate scriptorum latinorum.
6. 7. Probatur definitionibus Ecclesiasticis.
8. 9. 10. 11. 12. 13. Refertur variae objectiones, & solvantur.

I.
Refertur
Opinio Pelagianorum.

CONFLICTAM ab Augustino, atque priscorum ætate inauditam originalis reatus transfusionem objiciebant Pelagiani, qui his verbis S. Patrem audebant laceßere: *Confitearis ergo necesse est originale, quod finxeras, interiisse peccatum.* Quibus in 2. de Nuptiis cap. xii. Augustinus respondet: *Non ego finxi originale peccatum, quod catholica fides credidit antiquitus, sed tu, qui hoc negas, sine dubio es novus hereticus.* De ista ergo antiquorum fide modo videntum est.

2.
Commonstratur originale peccatum auctoritate Patrum Graecorum.

PROPOSITIO I. Ex scriptis priorum Patrum depromi possunt pro originali peccato luculentissima testimonia.

In primis S. Ignatius in Epist. ad Trallianos hoc peccatum appellat *πρωγεννητην*, impietatem ac pravaricationem antiquam. Sequitur Dionysius Areopagita, qui expresse exitialem mortem esse ab Ada peccato scribit cap. i. i. Eccl. Hierarchiæ, sed qui hujusmodi opus Areopagitæ abjudicant, etiam negant illius Auctorem esse antiquiorem Augustino. Proximus est Justinus Martyr, qui in Dialogo cum Tryphone scri-

bit humanum genus *per Adam in mortem, seductionemque serpentis concidisse*, atque inter primum & secundum Adam hanc constituit antithesim, *ut sicut unius inobedientia causa est damnationis omnibus, qui corporaliter ab eo descendunt; ita Christi obedientia confert vitam iis, qui per ipsum spiritualiter regenerantur.* Accedit Tatianus, qui in Orat. contra Gentes ait, Nos propter priscorum hominum inobedientiam spiritum Dei, perfectam justitiam, sanctitatemque amisisse. Irenæi Lugdunensis Episcopi illustra verba produxit Augustinus in 1. contra Julianum libro, cap. 111. num. 5. Iste ait: *Non aliter salvari homines ab antiqua serpentis plaga, nisi credant in eum, qui secundum similitudinem carnis peccati in ligno martyrii exaltatus à terra omnia traxit ad se, & vivificavit mortuos.* Sunt hæc verba lib. iv. adv. hæreses cap. 5. Addit S. Pater alia non minus illustra ex libro v. cap. 19. longe plura depromi possunt ex lib. 111. cap. 20. lib. v. cap. 14. 17. & 21. quæ in libris de Hæresi Pelagiana collegit Gerardus Vossius,